

Само децата правят
чудеса, докато четат.

Астрид Линдгрен

Джеймс Оливър Кърууд

ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА МЕЧЕТО МЪСКУА В КАНАДА

Издателство
ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Джеймс Оливър Кърууд, **ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА МЕЧЕТО
МЪСКУА В КАНАДА**, [Роман], 192 стр.

Поредица ЗЛАТНИ СТРАНИЦИ

Превод: Сидер Флорин

Второ издание. Първо издание излиза в поредица ПРИКЛЮЧЕНИЯ
И ФАНТАСТИКА, под название „ГРИЗЛИ“

В световната литература има книги, без които детството на нито една дете не би било същото. Сред тях са книгите на Джеймс Оливър Кърууд (1878-1927). Този роман е един от тях. На север в Канада, в суровата и безлюдна пустош едно осиротялото мече на име Мъскуа среща огромната ранена мечка Тир. Завладяващият сюжет на романа разказва как двете мечки се сближават и преживяват невероятни приключения, и как трогателното им приятелство им помага да преодолеят всички опасности по пътя си. Романът е разказ за победата на доброто над злото, за чистите чувства, за смелостта. Тя учи и деца, и родители на истинска любов към природата и нейните обитатели.

Книгата е подходяща за деца в ранна училищна възраст, както и за всеки истински почитател на приключенския жанр.

**За поръчки на книги от сайта
www.paritetbg.com - 20% отстъпка.**

© Предпечатна подготовка Паритет ООД
*Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не
може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без
писменото разрешение на притежателя на
авторските права.*

ISBN 978-619-153-422-7

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	5
I. Царят и владенията му.....	7
II. Нашествениците.....	13
III. Първата болка, причинена от човека.....	21
IV. Плановете на ловците.....	30
V. Мъскуа.....	37
VI. Тир убива плячка.....	48
VII. Брюс изтъква няколко факта.....	59
VIII. Майката на Мъскуа.....	67
IX. Тир влиза в двубой.....	78
X. През планините.....	88
XI. Брюс и Лангдън на мястото на битката.....	100
XII. В тайнствената нова страна.....	102
XIII. Тир тръгва по любов.....	115
XIV. Идването на кучетата.....	124
XV. Залавянето.....	137
XVI. Цивилизоването на Мъскуа.....	147
XVII. Най-после Тир.....	160
XVIII. Милостта на силния.....	168
XIX. Последният бой.....	174
XX. “Сбогом, Мъскуа”.....	180
XXI. Мъскуа търси приятеля си.....	184

ИЗДАДЕНИ В „ЗЛАТНИ СТРАНИЦИ“

1. Алексей Толстой – ДЕТСТВОТО НА НИКИТА
2. Ана Сюел – ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА ЧЕРНИЯ КРАСАВЕЦ
3. Елин Пелин – ГОНКА-ВИХРОГОНКА. ПРИКАЗКИ
4. Иван Тургенев – МУМУ. РАЗКАЗИ
5. Ърнест Томпсън-Ситън – ПЕТ ЛОБИМИ ИСТОРИИ ЗА ЖИВОТНИ
6. Николай Гарин Михайловски – ДЕТСТВОТО НА ТЪОМА
7. Ърнест Томпсън-Ситън – МАЛКИТЕ ДИВАЦИ
8. Братя Грим; Оскар Уайлд; Ханс Кристиан Андерсен; Николай Лесков; Дмитрий Мамин-Сибиряк – ВЕЧНИТЕ ПРИКАЗНИ ИСТОРИИ

ПРЕДГОВОР

Поднасям на читателите тази моя втора книга за природата с нещо като самопризнание... самопризнание и надежда. Самопризнание на човек, който години наред е ловувал и убивал, преди да разбере, че светът на дивите животни предлага много по-вълнуващо удоволствие от избиването им и надеждата, че това, което съм написал, може да накара и други да почувстват и да разберат следното: най-вълнуващото в лова не е да убиеш, а да оставиш да живее. Наистина в огромните открити пространства човек трябва да убива, за да остане жив: трябва да има месо, защото месото означава живот. Убиването за храна обаче не е жажда за кръв. Не е тази жажда, която ми напомня деня в планините на Британска Колумбия, когато за по-малко от два часа аз убих четири мечки гризли на един планински склон – унищожих горе-долу сто и двадесет години живот за сто и двадесет минути. А това е само един от многото случаи, в които, както се виждам сега, съм бил почти престъпник, защото да убиваш заради възбудата, пораждана от убиването, надали може да се сметне за по-малко от убийство. По свой незначителен начин моите книги за животните представляват усилието ми да поправа минали грешки. А искреното ми желание е било да ги направя не само интересни с романтиката им, но и достоверни. Както в човешкия живот, така и в живота на дивите животни има трагедия и хумор, и патос. Има факти от огромен интерес, истински случки и истински биографии, които човек може да напише, без да чувства особена нужда да прибегва до въображението си. В „Казан“ се помъчих да предложа на читателя картина на многогодишните ми преживелици сред дивите впрегатни кучета на Севера. В „Гризли“ съм се придържал добросъвестно до фактите, както съм ги открил в живота

на дивите същества, за които съм писал. Малкият Мъскуа бе с мен цялото това лято и есен в канадските Скалисти планини. Пипанаскус е погребан в околностите на веригата Файърпан с каменна плоча над главата също като бял човек. Двете мечета гризли, които изровихме на Атабаска, умряха. А Тир е още жив, защото броди из места, където не ходят ловци, и когато най-после ни се удаде случай, ние не го убихме. Тази година (юли 1916) ще отида пак във владенията на Тир и Мъскуа. Мисля, че ще позная Тир, ако го видя пак, понеже той беше чудовище, достигнало пълното си развитие. Но за две години Мъскуа е пораснал и от мече е станал голяма мечка. И все пак вярвам, че Мъскуа би познал мен, ако имаме случая да се срещнем отново. Искане ми се да мисля, че не е забравил захарта и десетките пъти, когато се е гушил до мене нощем, и как сме ходили заедно на лов за корени и боровинки, и шеговитите двубои, с които се забавлявахме толкова често в стана. Но в края на краищата може би той не ще ми прости за този последен ден, когато ние с все сила избягахме от него и го оставихме сам с неговата свобода в планините.

ДЖЕЙМЗ ОЛИВЪР КЪРУУД

Оуосо, Мичиган

5 май 1916 г.

I

ЦАРЯТ И ВЛАДЕНИЯТА МУ

Безмълвен и неподвижен като огромна червеникава канара, Тир стоеше вече много минути и оглеждаше владенията си. Той не виждаше надалече, защото както на всички мечки гризли очите му бяха малки и много раздалечени, а зрението – слабо. На разстояние една трета от миля можеше да различи коза или дива овца, но отвъд този предел светът беше за него огромна, заляна от слънце или тънеща в нощен мрак тайна, в която той бродеше, воден главно от звуците и миризмите. Тъкмо една такава миризма го държеше сега ням и скован. От долината до ноздрите му беше стигнал тука горе някакъв дъх, какъвто не беше подушвал никога преди. Нещо, на което не му беше тука мястото, и то странно го възбуждаше. Напразно бавният му животински ум се мъчеше да го разбере. Не беше канадски елен карибу, защото Тир беше убивал много карибу. Не беше коза, не беше овца и не беше миризмата на тлъстите и мързеливи мармоти, припичащи се по камъните, защото беше изял стотици мармоти. Някаква миризма, която не го ядосваше, нито го плашеше. Беше му любопитно, но въпреки това не слезе долу да разбере какво е то. Предпазливостта го възпираше.

Ако Тир можеше да вижда ясно на една-две мили, очите му щяха да открият още по-малко данни, отколкото тези, които вятърът му беше донесъл от долината. Той стоеше в края на малка котловина, долината беше под него на една осма от милята, а седловината, през която беше минал този следобед, на същото разстояние над него. Котловината много приличаше на чаша в зеления склон на планината, може би към един акър широка. Там растяха тучна зелена трева и юнски цветя: планински теменуги, туфи незабравки, диви астри и зюмбюли, а по средата имаше петдесет стъпки широка локва от мека кал, която Тир посещаваше често, когато краката му се подбиеха от камъните. На изток и запад, и на север пред него се разстилаше чудесната гледка на канадските Скалистни планини, смекчена от златния слънчев блясък на юнския следобед. Отгоре и отдолу в долината, от седловините между върховете и от долчетата, врязали се в шисти и скали и плъзнали нагоре към линията на снега, долиташе тих в еднозвучен роман. Това бе музиката на течаща вода. Тази музика винаги изпълваше въздуха, защото реките, потоците на мъничките ручейчета, струящи надолу от снеговете, които лежача вечно горе до облаците, никога не млъкваха. Но освен с музика, въздухът беше изпълнен и със сладки аромати. Юни и юли – краят на пролетта и началото на лятото в тези северни планини – преливаха един в друг. Земята беше избуяла в зеленина. Ранните цветя превръщаха слънчевите склонове в шарени губери от червено, бяло и мораво и всичко, в което имаше живот, пееше – тлъстите мармоти по камъните, важните

суяци върху купчинките пръст, едрите земни пчели, които бръмчаха от цвете на цвете, ястребите в долината и орлите над върховете. Дори и Тир пееше по свой начин, защото, докато шляпаше из меката кал до преди няколко минути, нещо бе чудновато гъргорило дълбоко в мощните му гърди. Не беше ръмжене, нито рев, нито сумтене, а звук, който той издаваше в мигове на доволство. Това беше неговата песен.

А сега, кой знае по каква тайнствена причина, за него бе настъпила някаква промяна в този чудесен ден. Неподвижен, той продължаваше да души въздуха. Това озадачаваше. Вълнуваше го, без да го тревожи. Усещаше новата непозната миризма във въздуха също тъй остро, както езикът на дете усеща първия парещ допир на капка коняк. А след това, най-после ниско и враждебно ръмжене, подобно на далечна гръмотевица, се изтръгна от гърдите му. Той беше властител на тези владения и неговият мозък бавно му подсказа, че не би трябвало да има нито една миризма, която Тир да не може да разбере и над която да не е господар.

Вдигна се бавно на задните си крака, докато изправи цялото си тяло, дълго девет стъпки, и остана да стои така, като дресирано куче, с огромните предни лапи, натежали от кал, увиснали пред гърдите. Десет години беше живял в тукашните планини и никога не бе усетил тази миризма. Бунтуваше се против нея. Чакаше я, а тя ставаше по-силна и по-близка. Тир не се скри. Ясно очертан и безстрашен, стоеше изправен на задните си крака. Имаше чудовищни размери, а новият му юнски кожух лъщеше златистокафеникав на

слънцето. Предните му лапи не отстъпваха много по дължина на човешкото тяло. Трите най-големи от петте му, приличащи на ножове нокти, бяха дълги пет и половина инча. В калта стъпалата му оставяха следи, дълги петнадесет инча от край до край. Беше тлъст, загладен и як. Очите му, не по-големи от орехчетата на хикори, бяха раздалечени на осем инча. Двата му горни зъба, остри като върхове на ками, имаха дължината на човешки палец, а с огромните си челюсти можеше да схруска врата на карибу. Животът му не е бил тревожен от присъствието на човека и Тир не беше злобен. Както повече гризли той не убиваше заради удоволствието да убива. От цяло стадо грабваше един карибу и го изяждаше до последната кост. Беше миролюбив цар. За него имаме един закон „Оставете ме на мира“ – казваше той и думите на този закон се четяха в цялата му поза, както стоеше на задните си крака и душеше непознатата миризма.

По мощната си сила, по своята самотност и по господството си Тир приличаше на планината и нямаше съперници в долините, както тя нямаше съперници в небесата. Родът му бе стар с векове, както планината. Беше част от нея. Неговите събрата се появяваха и умираха в нея – те си приличаха с планината в много отношения. До този ден Тир не можеше да си спомни нещо да бе дошло да оспори неговото могъщество и неговото право – освен други мечки като него. С такива съперници бе влизал в честен бой и неведнъж до смърт. Беше готов да се бие пак, ако се стигнеше до въпроса за владичеството на пределите, които смяташе за свои. Докато не претърпеше поражение, той

оставаше самодържец, повелител и деспот, стига да го желаше.

Беше наследствен господар на разкошните долини и зелени склонове и сеньор на всички живи твари около него. Бе спечелил и запазил всичко това открито, без стратегия и подлост. От него се бояха и го мразеха, но сам той не познаваше страха и омразата, беше честен. Ето защо чакаше открито непознатото нещо, което се качваше при него от долината. Както седеше приклепнал на задните си лапи и душеше въздуха с чувствителния си кафяв нос, нещо в него се връщаше назад към губещи се в мрак отминали поколения. Никога преди не беше усещал тази миризма, която долавяше в ноздрите си, и все пак сега, когато тя стигаше до него, му се струваше, че не му е съвсем нова. Не можеше да си спомни откъде я познава. Не можеше да си я представи. И въпреки всичко разбираше, че тя означава опасност и заплаха.

Десет минути Тир седя на ханшовете си като издялан от дърво. Сетне вятърът промени посоката си и дъхът започна да отслабва все повече, докато се изгуби съвсем. Плоските уши на Тир се наостриха. Той обърна бавно огромната си глава така, че очите му да обхванат зеления склон и мъничката котловинка. Въздухът беше пак чист и благоуханен и Тир лесно забрави този мирис. Той се отпусна на четирите си крака и се зае отново с лов на суяци. Имаше нещо смешно в това. Мечката тежеше хиляда фунта, а планинският суяк е дълъг шест инча и тежи шест унции. Въпреки това Тир ровеше усърдно по цял час и накрая с наслада лапваше тлъстия малък суяк като

някакво хапче – това беше неговият *bonne-bouche*, най-вкусната мръвчица, за търсенето на която отделяше една трета от пролетното и лятното си ровене. Той намери дупка, разположена както му допаднаше, и се заловя да изхвърля пръстта като огромно куче, подгонило някой плъх. Беше върху билото на склона. Веднъж-дваж в течение на следващия половин час той повдигна глава, но непознатата миризма, която му беше донесъл вятърът, вече не го разтревожи.

II НАШЕСТВЕНИЦИТЕ

Една миля по-надолу Джим Лангдън спря коня си, където смърчовата и балсамова гора оредяваше в началото на една долчинка. Погледна напред със затаен дъх, а след това с шумна въздишка на удоволствие преметна десния си крак така, че коляното обхвана удобно предния лък на седлото, и зачака. Двеста-триста крачки зад него, все още невидим в гъстака, Ото не можеше да се справи с Дишпан, опърничава товарна кобилка. Лангдън весело се усмихна, заслушан в крясъците, с които другарят му заплашваше Дишпан с всички познати видове мъчения и наказания – от незабавно изтърбушване до по-милостивата закана да ѝ пръсне главата с тояга. Усмихна се, защото речникът на Ото, с помощта на който последният описваше ужасиите, надвиснали вечно над главите на загладените му и съвсем нехаещи за него товарни коне, беше едно от най-големите му удоволствия. Той знаеше, че ако Дишпан реши да се премята през глава, както е пристегната с денк на гърба, едрият добродушен Брюс Ото няма да направи нищо повече, освен да прогърми небето със страхотните си, смразяващи кръвта протести. Един след друг шестте коня от техния керван излязоха от гората, а последен зад тях се появи планинецът. Той седеше на седло-

то като полуотпуснатата пружина – поза, породена от годините, прекарани в планините, и поради известно затруднение да разположи изящно своите шест фута и два инча мускули и кости върху гърба на дребното планинско конче. Когато той се появи, Лангдън слезе от коня и пак обърна очи нагоре към долината. Наболата му руса брада не можеше да прикрие тъмния загар на лицето, добит от много седмици, прекарани на слънце в планината. Беше разкопчал ризата си отпред и открил врата, потъмнял от зной и вятър. Очите му бяха синьосиви, остри и проникателни и сега сезираха в местността пред него с радостната съсредоточеност на ловец и любител на приключения. Беше тридесет и пет годишен. Част от живота си прекарваше из диви места. През останалото време пишеше за нещата, които бе установил там. Другарят му беше пет години по-млад, но го превъзхождаше с цели шест инча анатомия, ако тези допълнителни инчове можеше да се приемат за предимство. Брюс смяташе, че не са. „Проклетията е там, че все още продължавам да раста!“ – често обясняваше той.

Сега Брюс настигна другаря си и се смъкна от кончето. Лангдън посочи напред.

– Виждал ли си някога по-прекрасна гледка? – попита той.

– Хубава местност – съгласи се Брюс – и е чудесно място за стануване, Джим. По тия места трябва да има карибу и мечки. Ние имаме нужда от прясно месо. Хайде, дай ми едно огънче, моля ти се.

За тях беше станало навик да палят лулите си с една клечка кибрит, когато това беше възможно. Те

извършиха и сега тази церемония, докато обмисляха положението. След като пусна първия гъст облак дим от късата си лула, Лангдън кимна към гората, от която бяха току-що излезли.

– Чудесно място за нашия вигвам¹ – каза той. – Сухи дърва, течаща вода и първите хубави балсамови дървета за нашите легла от цяла седмица. Може да вържем конете в тази открита котловинка, която прекосихме преди четвърт миля. Видях много бизонска трева и тимотейка².

Лангдън погледна часовника си.

– Сега е едва три часът. Бихме могли да продължим. Но... какво ще кажеш? Да останем ли тука ден-два и да видим как изглеждат тия места?

– Добра идея – каза Брюс.

При тези думи той седна, облегна се на един камък и опря дълъг пиринчен далекоглед на коляното си. Лангдън свали от своето седло бинокъл, парижка изработка. Далекотгледът беше реликва от американската гражданска война. Двамата заедно, допрели рамена, облегнати на камъка, се заловиха да разглеждат полегатите склонове на зелените стръмнини на планините пред тях.

¹ **Вигвамът** е наземно жилище, използвано от някои индиански племена в Северна Америка. Вигвамът най-често има куполовидна форма, направен от пръти и покривало от дървесна кора или специално изработени рогозки. – Бел. Ред.

² **Ливадната тимотейка** се смята за една от най-добрите фуражни треви. И докато е зелена, и като сено се изяжда от добитъка до последната сламка. – Бел. Ред.